

Verslag inwonerbijeenkomst 'Ouder worden in Laarbeek'

Thema: Wonen

22 februari 2021, 19:00uur

1. Welkom en Inleiding

Wethouder Slaets heet de deelnemers welkom. Wethouder Slaets is wethouder Wmo en ouderenbeleid. Wethouder Slaets geeft een toelichting op vergrijzing. Laarbeek zit qua vergrijzing iets boven het landelijk gemiddelde. Het vraagt om een bewustwordingsproces, om samen op tijd na te denken over later. Belangrijk voor u als inwoner is dat u zo lang mogelijk de regie kunt houden. Als u hier op latere leeftijd over na gaat denken, is het soms lastig om de regie te blijven behouden. Wij willen deze avond ophalen welke woonbehoefte er leeft en welke mogelijkheden er zijn (verwachtingsmanagement).

Wethouder Meulensteen is wethouder wonen en volkshuisvesting. Hij geeft aan dat we uw input gebruiken om te ontdekken welke woonvormen kansrijk zijn de komende 10, 15 of 20 jaar. Het is niet realistisch om nu aan te geven dat er problemen ontstaan die acuut (bv. over 2 maanden) opgelost moeten worden. Er is nu woningnood, maar woningen kunnen helaas niet acuut worden gebouwd. Daarom is het belangrijk om rekening te houden met de aankomende behoefte. Je kunt hier niet vroeg genoeg mee beginnen. Het is belangrijk om deze avond op te halen welke woonbehoefte er leeft onder inwoners. Op de website staat informatie over de woonvormen waar we vanavond het gesprek over voeren: thuis blijven wonen, begijnhof, meergeneratiewoning, Zonnetij en mantelzorgwoning.

2. Programma

Henrie Bouwmans begeleidt de avond en stelt zich kort voor. Het belangrijkste doel is het ophalen van de woonbehoefte. Er is gebruik gemaakt van de applicatie Mentimeter om de input op te halen.

3. Woonvorm

In Mentimeter konden deelnemers aangeven wat de belangrijkste reden is om te kiezen voor een bepaalde woonvorm? Daaruit kwam onderstaande woordenwolk tevoorschijn. Woorden die groter zijn, zijn vaker genoemd. Bij deze vraag zijn er door 59 deelnemers antwoorden ingediend. Op een aantal ingevulde termen is een toelichting gegeven. Alle antwoorden zijn hieronder zichtbaar.

7. Thuis blijven wonen

Wanneer gekozen wordt voor thuis is het belangrijk te realiseren dat het soms lastig kan zijn om hulp en zorg te organiseren als er beperkingen ontstaan. In de andere woonvormen is een vorm van ondersteuning in het concept georganiseerd. Op dit moment zijn er niet zoveel mensen die een volledig woonprogramma op één etage hebben (gelijkvloers). Dat kan soms lastig te realiseren zijn. Aandachtspunt hierbij is dus dat inwoners vroegtijdig nadenken over de gevolgen van de keuze om thuis te blijven wonen. Wat is er nodig om dit te realiseren? Dat is het bewustwordingsproces waar we op inzetten.

Project blijvend thuis in eigen huis: groep vrijwilligers die bij een woning een advies geven hoe je het huis kunt aanpassen om in je eigen woning te kunnen blijven wonen (woning verbeter advies). Dit project past precies in de gedachte om de bewustwording op gang te brengen. Gemeente moet hierin ook faciliteren: bijvoorbeeld in het mogelijk maken van uitbouwen (vergunningen). Het nut van dit project wordt onderschreven, wel belangrijk om de keuzevrijheid van inwoners te waarderen. Niet iedereen zit hier op te wachten, moet dus niet verplicht zijn. Er komen de laatste jaren steeds meer mogelijkheden op het gebied van domotica. Dit is ook belangrijk om mee te nemen in een woning verbeter advies.

Vraag: gaat de Wmo afgebouwd worden? Dat is niet het geval. Het gaat hier puur over het ophalen van de woonbehoefte en een toelichting op het gemeentelijk beleid.

8. Begijnhof

Beperkt qua omvang 8-16 mensen die centraal om een tuintje wonen. Over het algemeen gelijkgestemden, gelijke leeftijdscategorie. Voldoet ook aan het aandachtspunt groen, vanwege de gezamenlijke tuin. Hoogbouw is niet mogelijk in het begijnhof concept. Iemand die besluit in een begijnhof te gaan wonen, staat open voor het contact met andere bewoners en een bepaalde mate van sociale controle. Bv. Leonardusplein is een voorbeeld van een Begijnhof.

Vraag: waarom maar 8-16 woningen? Wij gaan niet direct over het totaal aantal woningen. Heeft wel te maken met de beperkte ruimte, als je 30 woningen in een hofje wil plaatsen kost dat erg veel ruimte.

Waarom geen hoogbouw in Begijnhof? Met hoogbouw is groen soms lastig. Begijnhof in zijn traditionele vorm is laagbouw met een tuin. Het een sluit het ander niet volledig uit. Een en ander is volledig afhankelijk van de behoefte. Vanuit de chat wordt bepleit dat ook Begijnhof een mix mogelijk moet zijn van verschillende leeftijden.

Betaalbaarheid is belangrijk. Mensen verkopen hun huis en willen in verband met de leeftijd niet opnieuw kopen, daarom heeft huren de voorkeur. De woningmarkt zit nu vast. We willen daarom met deze avond 20 jaar vooruit kijken. Het is helaas niet mogelijk om de voorkeuren binnen nu en een paar jaar te realiseren. Bouwen kost nu eenmaal tijd en daarnaast moet er ruimte beschikbaar zijn.

9. Meergeneratiewoningen (Knarrenhof)

Hier gaat het om wonen voor verschillende leeftijdscategorieën bij elkaar. Idealiter heb je in deze woonvorm op de begane grond de wat oudere doelgroep wonen, die wat ondersteuning nodig hebben. Boven kunnen dan jongere mensen wonen die de ondersteuning kunnen bieden. Er wordt door bewoners een sociaal contract gesloten waarin ze zich verbinden aan het bieden van ondersteuning aan elkaar. Fitte ouderen zorgen voor de jongeren (bv. kinderen van deze bewoners) en de jongeren zorgen voor de ouderen. Vaak kan niet alles, bijvoorbeeld dicht bij de winkels en groen.

Vanuit de deelnemers wordt onderschreven dat deze woonvorm een hele mooie manier is om jongeren aan ouderen te verbinden. Er zijn wel wat zorgen over de handhaving van dit sociaal contract. Het is belangrijk om het vanuit vertrouwen te benaderen i.p.v. wantrouwen

(en handhaving). We moeten uitgaan van het standpunt dat inwoners bij elkaar betrokken willen zijn.

Ook zijn er zorgen over hoe druk de jongeren het zelf hebben. Blijft er tijd over om anderen te helpen? Er zijn bijvoorbeeld CPO projecten, dat kun je ook met jongeren en ouderen samen doen. Je vraagt jongeren om specifiek in te schrijven voor een project. Ze weten daarom waar ze voor kiezen, dus is dat een bewuste keuze.

Aandachtspunt: ouderen zelf geven vaak aan toch geclusterd te willen wonen. Overdag is er niet zoveel te beleven, omdat die jongeren aan het werk zijn.

10. Zonnetij

Vraag tussendoor: kan er maar gekozen worden voor 1 woonvorm? Nee, dat is niet het geval. De meest gekozen woonvormen bepalen onze richting, samen met de kansen en mogelijkheden die er in de omgeving zijn.

Zonnetij gaat uit van een gemeenschappelijkheid in de ruimte, waar bijvoorbeeld activiteiten georganiseerd worden voor bewoners en de wijk eromheen. Het is hierbij belangrijk om het betaalbaar te houden. In de praktijk betekent dat dat er een aantal mensen zijn die meer betalen, om het gehele complex betaalbaar te houden. Samen met Wocom en de Zorgboog is gekeken hoe we de gemeenschappelijke ruimte een functie te geven. Het moet hierbij wel financieel haalbaar zijn. Dit is een proef. Als zich dit goed ontwikkeld kan dit ook verder worden uitgerold naar andere wooncomplexen.

Vanuit de deelnemers wordt aangegeven dat het een beetje lijkt op de vroegere bejaardenhuizen. Belangrijk verschil hierbij is wel dat wonen, zorg en welzijn zijn losgekoppeld waar het in de vroegere bejaardenhuizen 1 pakket was. Op het concept wordt positief gereageerd. Ook is het een voordeel dat je op een kleiner grondoppervlak meer mensen kunt huisvesten. Het is voor de woonomgeving belangrijk dat mensen elkaar kennen. Dat moet je organiseren, er is meer nodig dan alleen het hebben van een ruimte.

Er wonen in Zonnetij alleen senioren. Voor de activiteiten in de gemeenschappelijke ruimte wordt juist ook de verbinding met alle leeftijden gezocht.

De reden dat er misschien weinig voor Zonnetij gekozen is in de poll, is dat er maar 1 keuze gemaakt kon worden.

11. Mantelzorgwoning

Er is maar weinig gekozen voor de vorm mantelzorgwoning (4%). Het gaat hier niet om inpandig inwonen, maar bv. in de tuin. Misschien is er weinig voor gekozen omdat het concept achterhaald is door betere woonvormen. Er is een indicatie nodig voor mantelzorg. Er moet dus al sprake zijn van mantelzorg, wanneer een aanvraag voor een mantelzorgwoning wordt gedaan. Mantelzorgwoningen zijn ook inzetbaar voor andere personen dan familieleden. Een andere term voor mantelzorgwoning is de kangoeroewoning.

Waarom gaat we niet voor pre-mantelzorgwoningen? Er is dan nog geen indicatie voor mantelzorg, maar de verwachting is dat de mantelzorgvraag gaat ontstaan. Kun je bijvoorbeeld organiseren door een minimumleeftijd in te stellen. Het risico hierbij is als er geen mantelzorgsituatie ontstaat, wat doe je dan met de mantelzorgwoning? De wethouder heeft gevraagd aan de inbrenger om meer informatie om dit te kunnen realiseren (wordt apart toegezonden).

Door te gemakkelijk aan mantelzorgwoningen toe te geven, ga je misschien extra wooneenheden creëren. Er is dan feitelijk sprake van woningsplitsing. Daar kan ook een verzoek voor ingediend worden en heeft dan niet per se te maken met mantelzorg. Zitten wel voorwaarden aan verbonden. Bij specifieke situaties kan dit worden uitgezocht.

Ook aandachtspunt: niet iedereen heeft plek en niet iedereen wil zijn/haar ouders in de achtertuin hebben. Mooi concept, maar niet voor iedereen haalbaar.

12. Welke woonvorm en vervolg op deze bijeenkomst

Deelnemers mochten opnieuw een keuze maken uit de woonvormen, na de toelichting die is gegeven. Welke woonvorm heeft de voorkeur? Deze vraag is door 49 deelnemers beantwoord.

35% thuis blijven wonen
18% Begijnhof
29% Meergeneratiewoning (Knarrenhof)
14% Zonnetij
4% Mantelzorgwoning

De meeste deelnemers kiezen voor thuis blijven wonen en de meergeneratiewoning. Begijnhof is iets minder populair en Zonnetij iets populairder geworden ten opzichte van de vorige peiling (voor de toelichting). Mantelzorgwoning blijft achter, dit is niet de woonvorm voor de toekomst. Deze mogelijkheid zal wel altijd blijven bestaan.

De begijnhof levert iets in, Zonnetij lijkt daarvan te profiteren. Meergeneratiewoningen zorgen voor reuring, ten opzichte van de begijnhof waar mensen vanuit dezelfde leeftijdscategorie wonen. Wij staan aan de vooravond van een nieuwe woonvisie, daar is dit heel belangrijke input voor. Hieruit nemen wij mee dat we op zoek gaan naar plekken om meergeneratiewoningen te realiseren. Deze plekken kunnen ook gevonden worden via projectontwikkelaars of woningbouw.

Daarnaast heeft deze avond opgeleverd dat we discussie hebben gevoerd over het behouden van regie over eigen leven. Het was heel mooi om deze bewustwording te zien tijdens de discussie. Er wordt al goed nagedacht over de gevolgen van thuis blijven wonen, of juist verkopen en dan gaan huren? Door er op tijd over na te denken, hou je regie en kun je zelf nog een keuze maken zonder tijdsdruk.

We zijn erg blij met de grote respons op deze bijeenkomst (ruim 60 deelnemers). In de vervolmaking van de woonvisie kan er mogelijk nogmaals om input gevraagd worden. Als er in de tussentijd ideeën of opmerkingen zijn kunnen inwoners altijd contact opnemen. In het najaar gaan we het traject mantelzorg en langer thuis blijven wonen verder uitdiepen. Dit aan de hand van de informatie over pre-mantelzorgwoningen, woningsplitsing en het project blijvend thuis in eigen huis.